

Definice odpustků

Odpustek je odpuštění časného trestu od Boha za hříchy, odpuštěné již co do viny (ve svátosti smíření). Odpuštění získává řádně disponovaný věřící po splnění stanovených podmínek skrze činnost církve, která jako služebnice vykoupení autoritativně rozděljuje a přivlastňuje z pokladu zadostiučinění Krista a svatých. (kán. 992 CIC)

Smyslem odpustků není pouze pomoci věřícím odčinit tresty za hřích, ale také povzbudit je ke skutkům zbožnosti, pokání a lásky.

Rozdělení odpustků

Odpustek je částečný nebo plnomocný podle toho, zda osvobozuje z časného trestu z části nebo úplně (kán. 993). Plnomocný odpustek odpouští celý časný trest za hříchy, které byly již vyznány ve svátosti smíření a odpuštěny co do věčného trestu. Částečný odpustek odpouští část časného trestu. Toto rozdělení plnomocný/částečný pochází z období středověké církve, kdy se při svátosti smíření udílelo tzv. *tarifní pokání*, jež trvalo delší dobu (např. 50 dní postu o chlebu a vodě). Částečný odpustek, např. „odpustek 40 dní“, smazával 40 dní tohoto pokání. Kajcník tedy mohl svůj časný trest za hřích, v našem příkladě 50 dní postu o chlebu a vodě, odčinit splněním podmínek pro odpustek, který snal část jeho trestu (např. odpustkem skutku milosrdenství). Připomínám ovšem, že šlo o odpuštění časného trestu, nikoliv odpuštění hříchu jako takového (viny).

V současné době se určování částečných odpustků časovým vyměření (čtyřicetidenní odpustek) nepoužívá. Pokud někdo se „zkroušeným srdcem“ plní podmínky pro získání částečných odpustků, pak kromě odpuštění části časného trestu získává na přímluvu církve i odpuštění viny (netýká se pochopitelně viny těžkých hříchů, u kterých musí předcházet svátost smíření).

Obecné podmínky pro získání odpustků

1. křest v katolické církvi
  2. nebýt v kanonickém trestu
  3. být ve stavu milosti, a to alespoň na konci vykonání předepsaných skutků. (např. odpustek vázaný na konání několikadenních duchovních cvičení získává i ten, kdo přijme svátost míření až na konci cvičení).
  4. mít úmysl odpustek získat
  5. splnit skutky předepsané pro získání odpustků
- Každý věřící může získat plnomocné či částečné odpustky buď pro sebe, nebo za duše v očistci. Nelze je získávat pro jiné žijící osoby.

Podmínky pro získání plnomocných a částečných odpustků

Pro získání plnomocných odpustků platí tyto podmínky:

1. svátost smíření
2. svaté přijímání
3. modlitba na úmysl papeže (Otčenáš a Zdravas Maria, popř. jiná modlitba)
4. nemít zalíbení ani v lehkém hříchu
5. vykonání skutku předepsaného pro získání odpustku.

Pokud chybí plná dispozice (např. nejsou splněny všechny první čtyři podmínky), získává člověk pouze částečný odpustek, nikoliv plnomocný. První tři podmínky je třeba splnit zároveň, před nebo po vykonání předepsaného skutku pro získání, a to v rámci „několika dní“, přičemž je velmi vhodné, aby

body 2 a 3 (svaté přijímání a modlitba na úmysl papeže) byly splněny přímo v den konání skutku předepsaného pro získání odpustku. Svátost smíření tedy není nutná přímo v den získání odpustku, ale je třeba ji vykonat v rozmezí „několika dnů“, přičemž normy nestanovují, o kolik dnů se jedná. Normy také mluví pouze o sv. přijímání, to je v ideálním případě možné přijmout během mše sv., pokud není možné se bohoslužby účastnit, tak i mimo mši sv.

Získání odpustků během „dušičkového týdne“ - odpustky jsou přivlastnitelné pouze duším v očistci

1.11. - Slavnost Všech svatých - odpoledne

1. svátost smíření (v rozmezí „několika dnů“)
2. svaté přijímání (nejlépe v ten den)
3. modlitba na úmysl papeže (nejlépe v ten den)
4. nemít zalíbení ani v lehkém hříchu
5. vykonání skutku předepsaného pro získání odpustku: v kostele nebo na hřbitově se pomodlit modlitby *Věřím v Boha, Otče náš* a *Sláva Otci*.

2.11. – Památka všech věrných zemřelých

1. svátost smíření (v rozmezí „několika dnů“)
2. svaté přijímání (nejlépe v ten den)
3. modlitba na úmysl papeže (nejlépe v ten den)
4. nemít zalíbení ani v lehkém hříchu
5. vykonání skutku předepsaného pro získání odpustku: v kostele nebo na hřbitově se pomodlit modlitby *Věřím v Boha, Otče náš* a *Sláva Otci*.
(tedy to samé jako 1.11.)

Od 3. 11. do 8.11. – „dušičkový oktáv“

1. svátost smíření (v rozmezí „několika dnů“)
2. svaté přijímání (nejlépe v ten den)
3. modlitba na úmysl papeže (nejlépe v ten den)
4. nemít zalíbení ani v lehkém hříchu
5. vykonání skutku předepsaného pro získání odpustku: **pouze na hřbitově** se pomodlit modlitby *Věřím v Boha, Otče náš* a *Sláva Otci*.
(na rozdíl od předešlých dvou dní je získání odpustků vázáno pouze na návštěvu hřbitova)

V ostatních dnech takto získáváme odpustky částečné.

Pokud chybí plná dispozice, tedy není některý z vypsaných bodů splněn, pak se získává pouze částečný odpustek.

Další možnosti získání odpustků

Toto jsou podmínky pro získání odpustků platné během „dušičkového oktávu“, ovšem příležitostí k jejich získání je během roku mnohem více. Pro kompletní přehled je dobré nahlédnout do [Enchiridionu odpustků](#) z roku 1999, vydaného česky MCM 2000.

Dovolím si jednu malou poznámku na závěr. Odpustky nemáme chápat jako "obchodování" s Bohem, kdy si za splnění určitých podmínek "kupují" spásu. To trušku souvisí s povrchní a možná zploštěnou

prezentací pojmu *milosti a vykoupení* v nominalistické teologii, která se využila ne zrovna šťastný obraz směnného obchodu mezi člověkem a Bohem. Správně pochopený smysl odpusků je vést k prohloubení a opravdovosti života, realizaci vnitřního obrácení a aktualizaci přikázání lásky vůči Bohu a bližnímu. Někdo řekne, že to jsou všechno naprosto přirozené aktivity křesťana. V pořádku. Někdo má zase rád, když se mu občas připomene, co vše má dělat...

Petr Šíkula - přejato a upraveno z katolik.cz